

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2025

Chișinău

**Cu privire la autorizarea instalării unei centrale electrice
fotovoltaice în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni**

În temeiul art. 4 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, nr. 437-440, art. 598), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se autorizează instalarea unei centrale electrice fotovoltaice în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni, cu puterea electrică instalată de 22 MW, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind construcția/reconstrucția centralelor electrice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 517/2024.

2. Centrala electrică va fi gestionată de către SRL „T.P.I.-PHARM”, IDNO 1004600018642, cu sediul în municipiul Chișinău, bd. Traian, nr. 2/1.

3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Energiei.

4. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și este valabilă timp de 60 de luni de la data adoptării.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul energiei

Dorin Junghietu

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la autorizarea instalării
unei centrale electrice fotovoltaice în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la autorizarea instalării unei centrale electrice fotovoltaice în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni, a fost elaborat de către Ministerul Energiei.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul este elaborat în temeiul art. 4 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, nr. 437-440, art. 598), care stabilește competența Guvernului de a autoriza instalarea centralelor electrice cu o putere instalată mai mare de 20 MW și majorarea capacităților centralelor electrice existente în cazul în care capacitatea adițională este mai mare de 20 MW - în conformitate cu Regulamentul privind construcția/reconstrucția centralelor electrice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 517/2024 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 347-349, art. 680).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
2.2.1. Prezentarea situației curente în domeniu Tranziția globală accelerată către sursele de energie regenerabilă, politicile guvernamentale de sprijinire a producătorilor de energie regenerabilă, în contextul în care Republica Moldova nu dispune de resurse energetice tradiționale, cum ar fi gazele naturale, cărbunele și petrolul și este un importator net de energie, iar prețurile tot mai accesibile a tehnologiilor solare și eoliene au propulsat semnificativ creșterea capacității instalate de energie solară și eoliană la nivel național. Respectiv, la finele anului 2024, centralele electrice regenerabile instalate au atins capacitatea totală de aproximativ 580 MW, o creștere de 3 ori față de anul 2022 și de 8 ori față de anul 2020. Cota energiei regenerabile în consumul final de energie electrică în anul 2024 a constituit peste 16%, obiectivul Republicii Moldova fiind de a crește ponderea energiei regenerabile în mixul energetic la minim 30% până în 2030. Prevederile actelor normative menționate supra au scop de a dezvolta capacități noi de producere a energiei electrice, de a oferi previzibilitate pentru potențialii investitori în construcția centralelor electrice, de a asigura transparență în procesul de evaluare a solicitărilor și de emitere a hotărârii cu privire la autorizarea instalării centralelor electrice noi sau a majorării capacității centralelor electrice existente. În Regulamentul privind construcția/reconstrucția centralelor electrice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 517/2024, sunt stabilite condițiile pe care trebuie să le întrunească solicitanții care intenționează să construiască/reconstruiască centrale electrice în vederea obținerii autorizării, precum și documentele specifice pe care urmează să le prezinte în acest scop. Evaluarea proiectelor de instalare/majorare a capacității centralei electrice se efectuează de către comisia de autorizare în baza criteriilor care reflectă aspecte tehnico-economice și de mediu: a) corespunderea tehnologiei cu politicile statului promovate prin prevederile Strategiei Energetice, Planului Național Integrat pentru Energie și Climă, a altor documente de politici energetice și tratate internaționale în vigoare la care Republica Moldova a aderat; b) credibilitatea racordării centralei electrice la rețelele electrice; c) credibilitatea tehnică a proiectului de instalare sau majorare a capacității centralei electrice; d) eligibilitatea terenului necesar pentru amplasarea centralei electrice în zona propusă de solicitant.

Respectiv, la data de 12 iunie 2025 solicitantul SRL „T.P.I.-PHARM” (IDNO 1004600018642) a prezentat cererea cu privire la autorizarea instalării centralei electrice fotovoltaice cu puterea 22 MW în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni, cu anexarea documentației de autorizare ce justifică intenția de a construi centrala electrică pe terenurile cu numerele cadastrale 5536102.022 - 5536102.024, 5536102.026 - 5536102.028 și 5536102.030 - 5536102.041, cu suprafața totală de circa 18 ha, modul de folosință „agricol”.

Membrii comisiei de autorizare au avut posibilitatea să analizeze documentația de autorizare, în baza criteriilor de evaluare menționate mai sus, și s-au întrunit în cadrul ședinței din 07 iulie 2025 unde au luat decizia de acceptare privind autorizarea instalării centralei electrice fiind prezentată Ministerului Energiei, care urmează să elaboreze și să prezinte Guvernului pentru aprobare Hotărârea cu privire la autorizarea instalării capacității centralei electrice.

2.2.2. Cauzele care au dus la apariția problemei

Importul energiei electrice pentru asigurarea integrală a consumului din sistemul electroenergetic național face ca economia țării să fie vulnerabilă la orice întrerupere a aprovizionării cu energie sau la fluctuațiile prețurilor la resursele energetice, astfel încât prin majorarea capacității de generare locală a energiei electrice și prin implementarea măsurilor de eficiență energetică se poate reduce dependența de importul resurselor energetice.

2.2.3. Problemele care se propun a fi soluționate prin intermediul proiectului actului normativ

Prin aprobarea proiectului hotărârii de Guvern se urmărește realizarea acțiunilor în sensul îndeplinirii obiectivelor asumate în Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, astfel încât construcția centralei electrice ce urmează a fi autorizată va avea impact asupra siguranței și securității generale a sistemului electroenergetic, protecția mediului și reducerea emisiilor, valorificarea terenurilor care nu sunt utilizate în circuitul agricol, creșterea ponderii energiei din surse regenerabile de energie.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii de Guvern propus vine să asigure implementarea prevederilor actelor menționate supra, dat fiind solicitarea depusă de către SRL „T.P.I.-PHARM” și conține informații despre solicitant, centrala electrică care urmează să producă energie electrică și denumirea unității administrativ-teritoriale unde urmează a fi amplasată centrala electrică, astfel încât prin aprobarea hotărârii de Guvern va fi autorizată instalarea centralei electrice fotovoltaice în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost identificate opțiuni alternative.

Totodată, pentru opțiunea „a nu face nimic” se pot menționa, drept riscuri eminente, întârzieri în realizarea investițiilor necesare dezvoltării infrastructurii energetice, care riscă să nu se materializeze în timp util sau deloc, din cauza obstacolelor legate de autorizare.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul hotărârii de Guvern propus conține informații succinte despre denumirea și sediul solicitantului, capacitatea instalată a centralei electrice noi sau în reconstrucție, care urmează să producă energie electrică sau capacitatea adițională a centralei electrice existente, tipul tehnologiei de producere a energiei electrice și denumirea unității administrativ-teritoriale unde urmează a fi amplasată centrala electrică, astfel încât prin aprobarea hotărârii de Guvern va fi autorizată instalarea centralei electrice.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului hotărârii de Guvern propus nu va necesita alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat, deoarece toate costurile de construcție ale centralei electrice, racordarea la rețelele electrice publice, precum și alte costuri aferente, urmează a fi suportate de solicitant.
<i>4.3. Impactul asupra sectorului privat</i>
Aprobarea proiectului hotărârii de Guvern va responsabiliza toate părțile implicate pentru a respecta prevederile actului normativ, nu are impact asupra restricționării concurenței, fiind asigurat accesul liber pentru toți participanții pieței energiei electrice, care implementează tehnologii în conformitate cu politicile statului.
<i>4.4. Impactul social</i>
Prin autorizarea instalării centralelor electrice noi sau a majorării capacității centralelor electrice existente se urmărește crearea locurilor de muncă și reducerea importului de resurse energetice.
<i>4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal</i>
Nu este aplicabil
<i>4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen</i>
Nu este aplicabil
<i>4.5. Impactul asupra mediului</i>
Proiectul hotărârii de Guvern are scop de a promova tehnologii de producere a energiei electrice, prietenoase mediului, fără a afecta calitatea solului unde urmează a fi amplasate centralele electrice.
De menționat că la data de 04 aprilie 2025 a fost eliberat Acordul de Mediu pentru activitatea planificată „Proiectarea centralei electrice fotovoltaice cu puterea 22 MW în s. Zîmbreni, r-l Ialoveni”.
<i>4.6. Alte impacturi și informații relevante</i>
Nu este aplicabil
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
<i>5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională</i>
Proiectul nu este elaborat în scopul armonizării legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, exceptându-se astfel de la efectuarea expertizei de compatibilitate.
<i>5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE</i>
Nu este aplicabil
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Pentru asigurarea transparenței în procesul decizional și în conformitate cu prevederile art. 23 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Ministerul Energiei a plasat pe portalul guvernamental (https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14838) anunțurile despre inițierea procesului de elaborare și consultarea publică a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la autorizarea instalării unei centrale electrice fotovoltaice în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni.
În conformitate cu art. 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, odată cu transmiterea de către Cancelaria de Stat spre avizare/expertizare, proiectul hotărârii Guvernului și nota de fundamentare la acesta au fost publicate spre consultare publică pe pagina web oficială a Ministerului Energiei și pe portalul consultativ www.particip.gov.md . Astfel, propunerile și obiecțiile aferente proiectului au fost luate în calcul, în procesul de definitivare al acestuia.

În baza conținutului și prevederilor proiectului hotărârii Guvernului privind autorizarea instalării unei centrale electrice au fost identificate următoarele părți interesate de intervenția propusă:

1. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
(*inclusiv Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică*);
2. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
3. Ministerul Mediului (*inclusiv Agenția de Mediu*);
4. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare;
5. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;
6. Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru;
7. Congresul Autorităților Locale din Republica Moldova.

7. Concluziile expertizelor

În conformitate cu prevederile art. 34, 36 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și a pct. 239 din Regulamentul Guvernului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, proiectul de hotărâre definitivat a fost remis Centrului Național Anticorupție și Ministerului Justiției în baza demersului nr. 05-2135 din 08 august 2025, precum și a fost plasat atât pe pagina web oficială a Ministerului Energiei (<https://energie.gov.md/>, secțiunea *Transparența decizională*, compartimentul *Consultări publice*) cât și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md.

Drept urmare, Ministerul Justiției prin scrisoarea nr. 04/2-8248 din 18 august 2025 a transmis o listă de propuneri în baza expertizei juridice, care au fost luate în considerație, iar prin scrisoarea nr. 06/2/14931 din 26 august 2025, a fost recepționată expertiza anticorupție.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Urmare elaborării proiectului hotărârii de Guvern nu au fost evidențiate acte normative ce urmează a fi modificate sau abrogate.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor prezentului act normativ va fi efectuată de către solicitantul SRL „T.P.I.-PHARM” într-o perioadă de 60 de luni de la data aprobării, în baza avizului de racordare nr. G20502025010017 din 17.02.2025 eliberat de Î.C.S. „Premier Energy Distribution” S.A., cu respectarea cerințelor de securitate, prevăzute de Regulile generale de apărare împotriva incendiilor în Republica Moldova, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 847/2022, și cu respectarea prevederilor art. 27 alin. (1) din Codul Funciar nr. 22/2024.

Secretar de stat

Constantin BOROSAN

SINTEZA
la proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la autorizarea instalării
unei centrale electrice fotovoltaice în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni
(număr unic - 609/ME n/2025)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale <i>Nr. 10-4214 din 04.08.2025</i>	1.	Urmare examinării proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la autorizarea instalării unei centrale electrice fotovoltaice în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni (număr unic 609/MEn/2025), în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri de ordin conceptual. Totodată, cu titlu de precizare menționăm că, modul de emitere a actelor permissive pentru autorizarea și execuția lucrărilor de proiectare și a lucrărilor de construcții, este reglementat de Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 și actele subsecvente Codului. Art. 44 alin. (3¹) din Codul prenotat, reglementează planificarea și desfășurarea operațiunilor de urbanism pe terenurile din teritoriul extravilan, efectuate în scopul emiterii certificatului de urbanism pentru proiectare pentru următoarele obiective: obiectivele de infrastructură agricolă, pentru structurile de primire turistică din categoria pensiunilor agroturistice, pentru construcțiile industriale, pentru obiectivele cu destinație comună, pentru obiectivele aferente rețelelor edilitare (ingineresti), pentru instalațiile de producere a energiei, inclusiv din surse regenerabile, pentru obiectivele infrastructurii de transport, precum și pentru unitățile de comerț, unitățile de alimentație publică și stațiile de deservire tehnică a vehiculelor rutiere amplasate pe laturile terenurilor adiacente drumurilor publice. Subsidiar, în conformitate cu prevederile art.77 din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, autorizarea execuției lucrărilor de construcții pe terenurile cu destinație agricolă este permisă pentru amplasarea infrastructurii agricole, conform prevederilor Codului funciar nr.22/2024. Pentru amplasarea altor tipuri și categorii de construcții și amenajări, specifice localităților, autorizarea execuției lucrărilor de construcții se efectuează după modificarea destinației terenurilor agricole. Schimbarea destinației terenurilor agricole se efectuează în conformitate cu prevederile Codului funciar nr.22/2024, ale documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism aprobate și ale normativelor tehnice în construcții. Prin prisma celor exprimate supra, autorul va ține cont că, amplasarea unei centrale electrice fotovoltaice în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni, va avea loc doar în conformitate cu prevederile art. art. 44 alin. (3¹), art.77 din Codul urbanismului și construcțiilor nr.434/2023 și ale Codului funciar nr.22/2024.	Se acceptă
			Se ia act

Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică <i>Nr. 4143/25 din 01.08.2025</i>	2.	Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, împuternicit cu misiunea de a asigura implementarea politicii statului în domeniul supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor stabilită de Hotărârea Guvernului nr. 391/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, a examinat demersul Dvs. nr. 8841 din 22.07.2025, înregistrat în cadrul Inspectoratului cu nr. 9958/25 din 28.07.2025 cu privire la avizarea proiectului de hotărâre a examinat proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la autorizarea instalării unei centrale electrice fotovoltaice în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni (număr unic 609/MEn/2025) și expune lipsa de obiecții și propuneri pe marginea acestuia.	Se acceptă
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării <i>Nr. 12-2189 din 24.07.2025</i>	3.	Cu referire la proiectul de hotărâre cu privire la autorizarea instalării unei centrale electrice fotovoltaice în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni (număr unic 609/MEn/2025), în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă
Ministerul Mediului <i>Nr. 04-07/2132 din 28.07.2025</i>	4.	Urmare a examinării proiectului de hotărâre a Guvernului „Cu privire la autorizarea instalării unei centrale electrice fotovoltaice în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni” (număr unic 609/MEn/2025), vă informăm următoarele. Luând în considerație că, pentru activitatea planificată „Proiectarea centralei electrice fotovoltaice cu puterea de 22 MW în s. Zîmbreni, r-l Ialoveni”, inițiator SRL „TPI-PHARM”, de către Agenția de Mediu a fost emis acordul de mediu nr.10/2489/2025 din 04.04.2025, Ministerul Mediului susține proiectul și comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare <i>Nr. 2025PHG-2166 din 06.08.2025</i>	5.	Examinând proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la autorizarea instalării unei centrale electrice fotovoltaice în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni (număr unic 609/MEn/2025), în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică <i>Nr. 06-01/4198 din 29.07.2025</i>	6.	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a examinat demersul nr. 18-69-7903 din 21.07.2025, prin care se solicită avizarea proiectului de hotărâre cu privire la autorizarea instalării unei centrale electrice fotovoltaice în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni (număr unic 609/MEn/2025), autor – Ministerul Energiei, la care comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor pe marginea acestuia.	Se acceptă
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru <i>Nr. 36/01-06/921 din 04.08.2025</i>	7.	Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru (AGCC) a examinat proiectul de hotărâre cu privire la autorizarea instalării unei centrale electrice fotovoltaice în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni (număr unic 609/MEn/2025), și, în limita competențelor funcționale atribuite, comunică.	Se ia act

		Analiza proiectului de hotărâre relevă o inconsistență între dispozitivul actului normativ propus și nota de fundamentare. Punctul 1 al proiectului autorizează SRL „T.P.I. – PHARM” să instaleze o centrală electrică fotovoltaică cu puterea de 22 MW în comuna Zîmbreni, raionul Ialoveni, fără a specifica identificarea cadastrală a terenurilor destinate investiției. Totodată, nota de fundamentare precizează că amplasarea centralei electrice este prevăzută pe terenurile cu numerele cadastrale: 5536102.022 - 5536102.024, 5536102.026 - 5536102.028, 5536102.030 - 5536102.041. Pentru asigurarea clarității juridice și a executabilității hotărârii, propunem includerea în punctul 1 al proiectului a numerelor cadastrale ale terenurilor pe care va fi edificată centrala electrică. Subsidiar, informăm că, SRL „T.P.I. – PHARM” deține dreptul de arendă asupra terenurilor menționate, în baza contractului de arendă nr. 01/25 din 03.01.2025, ceea ce confirmă temeiurile juridice pentru realizarea investiției propuse.	Proiectul actului normativ este elaborat în conformitate cu pct.43 din Regulamentul privind construcția/reconstrucția centralelor electrice, aprobat prin HG 517/2024. Numerele cadastrale ale terenurilor sunt prezentate adițional în documentația aferentă proiectului, precum Acordul de mediu și Avizul de racordare la rețelele electrice
Congresul Autorităților Locale din Moldova <i>Nr. 220 din 25.07.2025</i>	8.	Congresul Autorităților Locale din Moldova a examinat adresarea Cancelariei de Stat a Republicii Moldova nr. 18-69-7903 din 21.07.2025, privind avizarea proiectului de hotărâre cu privire la autorizarea instalării unei centrale electrice fotovoltaice în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni (număr unic 609/MEn/2025), și comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor la proiectul în cauză.	Se acceptă
ÎS „Moldelectrica” <i>Nr. 46-53/2504 din 25.07.2025</i>	9.	La scrisoarea Dvs. cu numărul 05-1988 din 22.07.2025, privind examinarea și avizarea proiectului de hotărâre privind autorizarea instalării unei centrale fotovoltaice în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni (număr unic – 609/MEn/2025), Î.S. Moldelectrica Vă comunică următoarele: Considerăm justificat includerea numărului avizului de racordare (emis de către OSD ÎCS „Premier Energy Distribution” SA) și emitentul, în textul hotărârii. Specificarea numărului avizului de racordare va asigura un cadru transparent și va elimina eventualele incertitudini în derularea activității dezvoltării centralei electrice.	Se ia act
SA „Energocom” <i>Nr. 12/09-2687 din 30.07.2025</i>	10.	S.A. „ENERGOCOM” a examinat proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la autorizarea instalării unei centrale electrice fotovoltaice în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni, (număr unic 609/MEn/2025) și Vă comunică despre lipsa obiecțiilor și a propunerilor.	Se acceptă
Avizare și consultare publică repetată			

Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru <i>Nr. 36/01-06/965 din 11.08.2025</i>	11.	Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru (AGCC) a examinat proiectul de hotărâre cu privire la autorizarea instalării unei centrale electrice fotovoltaice în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni (număr unic 609/MEn/2025), și, în limita competențelor funcționale atribuite, comunică lipsa de obiecții, recomandări și propuneri.	Se acceptă
Expertizare			
Ministerul Justiției <i>Nr. 04/2-8248 din 18.08.2025</i>	12.	Urmare examinării proiectului hotărârii Guvernului cu privire la autorizarea instalării unei centrale electrice fotovoltaice în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni (număr unic 609/MEn/2025), comunicăm următoarele. Potrivit notei de fundamentare, proiectul este elaborat în temeiul art. 4 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, care stabilește competența Guvernului de a autoriza instalarea centralelor electrice cu o putere instalată mai mare de 20 MW și majorarea capacităților centralelor electrice existente în cazul în care capacitatea adițională este mai mare de 20 MW, în conformitate cu Regulamentul privind construcția/reconstrucția centralelor electrice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 517/2024. În context, raționamentele expuse de inițiator în notă reflectă motivul elaborării proiectului actului normativ. Aferent rigorilor normative, se vor reține următoarele: Pct. 3, referitor la elaborarea documentației de proiect și execuție, în corespundere cu Regulile generale de apărare împotriva incendiilor în Republica Moldova, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 847/2022 și cu respectarea prevederilor art. 27 alin. (1) din Codul funciar nr. 22/2024, excedă obiectul de reglementare al acestei hotărâri, deci, urmează a fi exclus din proiect și redat în nota de fundamentare. La pct. 5, atenționăm că termenul de valabilitate al actului normativ va începe să curgă nu de la data adoptării, dar de la data intrării în vigoare a acestuia, or, intrarea în vigoare a actului normativ semnifică faptul că, norma juridică este validă, dobândește forță juridică, guvernează deplin relațiile sociale și din acest moment începe să producă efecte juridice, fiind executorie și opozabilă tuturor subiecților vizați. Astfel, potrivit art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, hotărârea va intra în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Totodată, considerăm oportună indicarea doar a termenului de valabilitate a hotărârii, care nu va fi condiționat de darea în exploatare a centralei electrice fotovoltaice. Deci, sugerăm a menționa că termenul de valabilitate al hotărârii constituie 60 de luni de la data intrării în vigoare.	Se acceptă Textul a fost revizuit Se ia act În curând va fi promovată o modificare a pct. 44 din Regulamentul privind construcția/reconstrucția centralelor electrice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 517/2024 prin care termenul de valabilitate al actului normativ va începe să curgă de la data publicării în Monitorul Oficial.

Centrul Național Anticorupție Nr. 06/2/14931 din 26.08.2025	13.	RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE Nr. EHG25/10829 din 26.08.2025 la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la autorizarea instalării unei centrale electrice fotovoltaice în extravilanul comunei Zimbreni, raionul Ialoveni (număr unic 609/MEn/2025). Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017. <u>I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului</u> <i>I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului</i> Autor al proiectului de act normativ este Guvernul, iar autor nemijlocit este Ministerul Energiei, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. Categorica actului normativ propus este Hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.6 și art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. <i>I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului</i> Potrivit art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt: a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei; b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia; c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate; d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii; e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate”. Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că: „(1) Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate. (2) Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe pagina web oficială a autorității publice responsabile cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor”.	Se ia act
---	------------	--	------------------

	În contextul normei de la art. 9 al Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, potrivit căreia: „După inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială [...]”, menționăm că autorul proiectului a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de hotărâre. În acest sens, autorul a publicat un anunț pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, la 14 iulie 2025. Totodată, proiectul supus expertizei anticorupție a fost plasat pentru consultare publică pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, la 22 iulie 2025. Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art. 11 alin. (22) și art. 12 alin. (2) al Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional. <i>I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului</i> Din nota de fundamentare poate fi dedus că proiectul are drept scop dezvoltarea capacității noi de producere a energiei electrice. Astfel, se propune autorizarea instalării unei centrale electrice fotovoltaice în extravilanul comunei Zîmbreni, raionul Ialoveni, în baza deciziei Comisiei de autorizare din cadrul Ministerului Energiei, din data 07 iulie 2025, de acceptare privind autorizarea instalării centralei electrice de 22 MW de către SRL „T.P.I.-PHARM”. Prin urmare, conchidem că scopul dedus din nota de fundamentare corespunde scopului real al proiectului. <i>I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect</i> Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017). <i>I.5. Justificarea soluțiilor proiectului</i> <i>I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.</i> În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde: a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ; b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ; c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse; d) analiza impactului de reglementare; e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE; f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ; h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent; i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ."	Se ia act Se ia act
--	---	---

	În nota de fundamentare sunt specificate: denumirea autorului, condițiile care au impus elaborarea proiectului actului normativ, obiectivele urmărite și soluțiile propuse, analiza impactului de 2 reglementare, avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ, măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ. Astfel, considerăm că nota de fundamentare conține o justificare suficientă a necesității promovării proiectului de act normativ. <i>I.5.2. Argumentarea economică-financiară.</i> Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare”. În nota de fundamentare autorul a menționat că implementarea în practică a normelor proiectului nu va necesita alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat, deoarece toate costurile de construcție ale centralei electrice, racordarea la rețelele electrice publice, precum și alte costuri aferente, urmează a fi suportate de solicitant SRL „T.P.I.-PHARM”. <u>II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului</u> <u>II.1. Limbajul proiectului</u> Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...] a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...] c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...] e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...] f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu; g) se evită tautologiile juridice; h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”. Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017. <i>II.2. Coerența legislativă a proiectului</i> În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare. <i>II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect</i> Prevederile proiectului vizează activitatea desfășurată de către Ministerul Energiei, în contextul asigurării controlului asupra executării prezentei hotărâri. <i>II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului</i>	Se ia act Se ia act Se ia act Se ia act
--	---	---

